
SPREJETA BESEDILA

P9_TA(2024)0379

Nedemokratične predsedniške volitve v Rusiji in njihova nelegitimna razširitev na zasedena ozemlja

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 25. aprila 2024 o nedemokratičnih predsedniških volitvah v Rusiji in njihovi nelegitimni razširitvi na zasedena ozemlja (2024/2665(RSP))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij o Rusiji in Ukrajini,
- ob upoštevanju ustave Ruske federacije in mednarodnih obveznosti na področju človekovih pravic, ki se jim je Rusija zavezala kot članica Sveta Evrope in Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE),
- ob upoštevanju Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin,
- ob upoštevanju Mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah,
- ob upoštevanju kopenhavnskega dokumenta OVSE iz leta 1990,
- ob upoštevanju Rimskega statuta Mednarodnega kazenskega sodišča,
- ob upoštevanju resolucije generalne skupščine OZN ES-11/4 z dne 12. oktobra 2022 z naslovom *Territorial integrity of Ukraine: defending the principles of the Charter of the United Nations* (Ozemeljska celovitost Ukrajine: zagovarjanje načel Ustanovne listine Organizacije združenih narodov) in resolucije generalne skupščine OZN št. 68/262 z dne 27. marca 2014 o ozemeljski celovitosti Ukrajine,
- ob upoštevanju izjave uradnega govornika Evropske službe za zunanje delovanje z dne 17. junija 2023 o nameri za izvedbo „volitev“ na zasedenih ozemljih Ukrajine,
- ob upoštevanju izjave Urada OVSE za demokratične institucije in človekove pravice (ODIHR) z dne 29. januarja 2024 o odločitvi Ruske federacije, da OVSE ne povabi k opazovanju ruskih predsedniških volitev,
- ob upoštevanju izjave z dne 18. marca 2024 o ruskih predsedniških volitvah in dejstvu, da ne veljajo na ukrajinskem ozemlju, ki jo je v imenu EU podal visoki predstavnik Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko,

- ob upoštevanju izjave predsednika parlamentarne skupščine Sveta Evrope Teodorosa Rusopulosa z dne 18. marca 2024 o predsedniških „volitvah“ v Rusiji,
  - ob upoštevanju poročila posebne poročevalke OZN Marijane Kacarove o razmerah na področju človekovih pravic v Ruski federaciji z dne 15. septembra 2023 z naslovom *Situation of human rights in the Russian Federation* (Razmere na področju človekovih pravic v Ruski federaciji),
  - ob upoštevanju mnenja Evropske komisije za demokracijo skozi pravo (Beneška komisija) št. 992/2020 z dne 23. marca 2021 o ustavnih spremembah in postopku za njihovo sprejetje v Ruski federaciji,
  - ob upoštevanju resolucije št. 2519 (2023) parlamentarne skupščine Sveta Evrope z dne 13. oktobra 2023 z naslovom *Examining the legitimacy and legality of the ad hominem term-limit waiver for the incumbent President of the Russian Federation* (Preučitev legitimnosti in zakonitosti opustitve omejitve mandata *ad hominem* za sedanjega predsednika Ruske federacije) ter njenega poročila št. 15827 z dne 22. septembra 2023 z istim naslovom, na katerem je resolucija temeljila,
  - ob upoštevanju resolucije št. 2540 (2024) parlamentarne skupščine Sveta Evrope z dne 17. aprila 2024 z naslovom *Alexei Navalny's death and the need to counter Vladimir Putin's totalitarian regime and its war on democracy* (Smrt Alekseja Navalnega in potreba po boju zoper totalitarni režim Vladimirja Putina in njegovo vojno proti demokraciji),
  - ob upoštevanju poročila Agencije Evropske unije za temeljne pravice z dne 11. julija 2023 z naslovom *Protecting human rights defenders at risk: EU entry, stay and support* (Zaščita ogroženih zagovornikov človekovih pravic: vstop v EU, prebivanje in podpora),
  - ob upoštevanju člena 28 Konvencije OZN o statusu oseb brez državljanstva,
  - ob upoštevanju člena 132(2) in (4) Poslovnika,
- A. ker so se vse države, ki sodelujejo v OVSE, tudi Ruska federacija, strinjale, da predstavlja volja ljudstva, ki se svobodno in pravično izraža na resničnih in rednih volitvah, temelj avtoritete in legitimnosti vlade;
  - B. ker so se države, ki sodelujejo v OVSE, zavezale, da bodo spoštovale številna načela, kot so načela, opredeljena v kopenhavnskem dokumentu iz leta 1990, da bi med drugim zagotovile, da bodo volilne kampanje potekale v odprtem in poštenem ozračju brez nasilja, ustrahovanja ali strahu pred maščevanjem nad kandidati, strankami ali volivci, ter poskrbele, da bodo glasovi oddani s tajnim glasovanjem ter se jih bo pošteno preštelo in poročalo o njih;
  - C. ker so tako imenovane predsedniške volitve, ki jih je Rusija izvedla od 15. do 17. marca 2024, potekale brez vsakršne politične konkurence, v strogo omejenem okolju sistemske in hude represije ter med nezakonito vojaško agresijo Ruske federacije proti Ukrajini; ker se je poročalo o ustrahovanju volivcev, njihovi prikrajšanosti za volilno pravico, poseganju v volilne skrinjice, obsežno ponarejenih protokolih okrožij in pridržanih neodvisnih domačih opazovalcih volitev; ker je Rusija nezakonito organizirala glasovanje na zasedenih ukrajinskih ozemljih Krim, Doneck, Herson,

Lugansk in Zaporožje, včasih celo ob nasilju in grožnjah oboroženih ruskih vojakov; ker je Rusija tudi v Abhaziji in Južni Osetiji ter Pridnestrju v preteklosti večkrat organizirala nezakonito glasovanje, kar je v nasprotju z voljo gruzijskih in moldavskih oblasti;

- D. ker ruske oblasti OVSE/ODIHR niso povabile k opazovanju volitev, kar je v nasprotju z zavezami in obveznostmi Rusije kot države, ki sodeluje v OVSE; ker so bile to druge ruske volitve, ki so potekale brez nepristranskih in neodvisnih mednarodnih opazovalcev volitev v tej državi;
- E. ker je osrednja volilna komisija Ruske federacije nerazumno zavrnila, da bi se kot kandidati na volitvah registrirali vsi politiki, ki so kritični do režima ali vojaške agresije, vključno z nekaterimi, ki naj bi zbrali več kot 100 000 podpisov, kot je določeno v nacionalni zakonodaji;
- F. ker je bil Aleksej Navalni, najvplivnejša osebnost v demokratični opoziciji in dobitnik nagrade Saharova za svobodo misli za leto 2021, 16. februarja 2024 umorjen v sibirski kazenski koloniji, samo nekaj tednov pred tako imenovanimi predsedniškimi volitvami; ker je Aleksej Navalni prestajal neutemeljeno, politično motivirano zaporno kazen; ker je za njegov umor v celoti odgovorna ruska država, zlasti pa njen predsednik Vladimir Putin;
- G. ker je ruska ustava iz leta 1993 funkcijo predsednika omejila na dva zaporedna mandata, vendar je Vladimir Putin neprekinjeno na oblasti od leta 2000 in je našel različne načine za izogibanje tej omejitvi; ker zrežiranega referendumu iz leta 2020 ni mogoče šteti za veljavnega in je bil izveden v nasprotju z zakoni in mednarodnimi zavezami Ruske federacije; ker zato mnogi strokovnjaki menijo, da je obnovljeni predsedniški mandat Vladimirja Putina protiustaven; ker kremeljski režim od leta 2022 izvaja različne omejevalne zakone o spremljanju volitev, medtem ko so podporniki opozicijskih strank redno tarča napadov, pridržani in pogosto obtoženi, večinoma v skladu z novim zakonom, sprejetim februarja 2024, ki omogoča odvzem lastnine in premoženja vsem posameznikom, ki kritizirajo vojno v Ukrajini;
- H. ker se ruski avtoritarni režim že desetletja poslužuje takšnih tako imenovanih volitev, ki so vse bolj potvorjene in absurdne, da bi tako zagotovil lažen občutek demokracije in ohranil vso oblast v rokah Vladimirja Putina; ker vlada zatira vsakršno nasprotovanje s podporo lojalnih varnostnih sil, podrejenega sodstva, medijskega okolja, ki ga nadzoruje država, obenem pa nenehno širi propagando in dezinformacije, pri tem pa ji pomaga tudi parlament, ki ga sestavljajo vladajoča stranka in privržene opozicijske frakcije;
- I. ker so bili drugi kandidati na teh zrežiranih volitvah predstavniki Komunistične partije Ruske federacije, stranke Novi ljudje in Liberalnodemokratske stranke Rusije, ki so trenutno zaradi podpore vojni v Ukrajini podvrženi sankcijam EU in ZDA;
- J. ker Putinova „volilna zmaga“ s 87 % glasov, kar je očitno nepredstavljiv odstotek za svobodne in poštene volitve, temelji na očitno prirejenih rezultatih z volišč po vsej Rusiji, od Republike Adigeje do Jamalo-Nenškega okrožja; ker to kaže, kako Putinov režim brezvestno in očitno zlorablja volitve, da nadaljuje svoje 24. leto na oblasti;
- K. ker ruske oblasti od začetka obsežne ruske invazije na Ukrajino leta 2022 vse bolj zatirajo politično opozicijo, medije, civilno družbo in skupnost LGBTIQ z dodatnim

omejevanjem pravic in osebnih svoboščin, da bi v državi zatrle nestrinjanje;

- L. ker so številni ruski volivci pogumno izrazili jezo do kremeljskega režima in njegove volilne farse ter jima nasprotovali z dejanji upora na voliščih; ker so se množice na zadnji dan tako imenovanih volitev opoldne zgrnile na volišča v podporo protestom „opoldne proti Putinu“, h katerim je pozval tudi Aleksej Navalni, preden je bil umorjen v zaporu, potem ko je bil podvržen mučenju in nečloveškemu ravnanju;
- M. ker je kremeljski režim zdesetkal celo generacijo ruske civilne družbe, demokratične politične opozicije in organizacij za človekove pravice, vključno z organizacijo Memorial in moskovsko Helsinško skupino; ker število političnih zapornikov v Rusiji, ki je ocenjeno na vsaj 1000, presega raven, opaženo celo v pozno sovjetskem obdobju, in ker se je znatno povečalo število posameznikov, pridržanih zaradi kritik Putinove politike, zlasti v zvezi z vojno v Ukrajini; ker po podatkih Odbora za zaščito novinarjev Rusija v zaporu zadržuje vsaj 22 novinarjev;
- N. ker EU večkrat izrazila nesporno solidarnost z vsemi oporečniki in ruskim narodom, ki se kljub temu, da sta ogrožena njihova svoboda in življenje, ter kljub pritiskom Kremlja in ruskih oblasti še naprej borijo za svobodo, človekove pravice in demokracijo; ker so v EU zatočišče poiskali številni ruski disidenti, predstavniki medijev in civilne družbe, ki so bili prisiljeni zapustiti Rusijo, ker so bili zaradi kritiziranja vlade izpostavljeni precejšnjemu tveganju povračilnih ukrepov oblasti;
- O. ker je posebna poročevalka OZN o razmerah na področju človekovih pravic v Ruski federaciji ugotovila, da v Rusiji ni več varnega prostora za državljansko delovanje ali politično opozicijo;
- P. ker je Beneška komisija v svojem mnenju št. 992/2020 ugotovila, da so bile ustavne spremembe iz leta 2020 očitno pripravljene neprimerno hitro, da so prenašane sprejete spremembe ruske ustave iz leta 2020 nesorazmerno okrepile položaj predsednika in da je izključitev *ad hominem* iz omejitev mandata sedanjih in prejšnjih predsednikov v nasprotju z logiko sprejete spremembe, ki omejuje predsednikov mandat na dva mandata;
- Q. ker je parlamentarna skupščina Sveta Evrope v svojih resolucijah št. 2519 (2023) in št. 2540 (2024) evropske vlade pozvala, naj Vladimirja Putina po koncu njegovega sedanjega predsedniškega mandata označijo za nelegitimnega in naj prekinejo vse stike z njim, razen v humanitarne namene in prizadevanja za mir;
- R. ker je Parlament v svojem priporočilu iz leta 2021 o usmeritvi političnih odnosov med EU in Rusijo¹ ugotovil, da so ustavne spremembe, ki so bile izvedene junija 2020, nezakonite, to pa je ugotovila tudi parlamentarna skupščina Sveta Evrope v resoluciji št. 2519 (2023);
- S. ker Ruska federacija od 24. februarja 2022 izvaja nezakonito, neizvzvano in neupravičeno vojaško agresijo proti Ukrajini; ker ta vojaška agresija pomeni očitno in

---

¹ Priporočilo Evropskega parlamenta z dne 16. septembra 2021 Svetu, Komisiji in podpredsedniku Komisije/visokemu predstavniku Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko o usmeritvi političnih odnosov med EU in Rusijo (UL C 117, 11.3.2022, str. 170).

grobo kršitev Ustanovne listine OZN in temeljnih načel mednarodnega prava;

- T. ker je Mednarodno kazensko sodišče 17. marca 2023 izdalo nalog za prijetje Vladimirja Putina zaradi njegove odgovornosti za vojni zločin nezakonite deportacije in premestitve ukrajinskih otrok med rusko vojaško agresijo proti Ukrajini;
1. ostro obsoja vse kršitve volitev, ki jih je režim Vladimirja Putina zagrešil v času tako imenovanih ruskih predsedniških volitev med 15. in 17. marca 2024, ter dolgotrajno in sistemsko represijo in kršitve državljanskih in političnih pravic pred tem; poudarja, da so tako imenovane predsedniške volitve v Rusiji potekale v ozračju strahu in represije ter v kontekstu nezakonite, neizzvane in neupravičene vojaške agresije proti Ukrajini; ugotavlja, da med tako imenovanimi predsedniškimi volitvami ni bilo pravih alternativnih kandidatov, svobodnih medijev, verodostojnih opazovalcev in političnih svoboščin; ugotavlja, da so bile tako imenovane predsedniške volitve v Rusiji nelegitimne in nedemokratične;
  2. ugotavlja, da je bil edini cilj te farse ruskih oblasti ustvariti vtis volilne legitimnosti Vladimirja Putina, njegove politike neutrudne notranje represije in predvsem vojaške agresije proti Ukrajini;
  3. odločno obsoja tako imenovane volitve, ki so bile nelegitimne in so potekale na ozemljih Ukrajine, ki jih je začasno zasedla Rusija, in sicer v Avtonomni republiki Krim, mestu Sevastopol ter delih doneške, luganske, zaporoške in hersonske oblasti; poudarja, da izvedba volitev na teh ozemljih pomeni jasno kršitev ukrajinske suverenosti in očitno kršitev mednarodnega prava, zlasti Ustanovne listine OZN; obžaluje, da ruske oblasti grozijo z nasiljem, saj so bili ljudje prisiljeni voliti ob navzočnosti oboroženih ruskih vojakov; ponovno poudarja, da EU, tako kot je izjavil visoki predstavnik v imenu EU, ne bo priznala izvedbe teh tako imenovanih volitev na ozemljih Ukrajine niti njihovega izida; poziva k omejevalnim ukrepom EU zoper tiste, ki sodelujejo pri organizaciji in izvedbi nezakonitih volitev;
  4. poudarja, da zavrnitev neodvisnega mednarodnega opazovanja ruskih predsedniških volitev v skladu z mednarodnimi zavezami Rusije kot države, ki sodeluje v OVSE, kaže na stopnjo demokratičnega nazadovanja brez primere in kritično pomanjkanje pripravljenosti za spoštovanje mednarodnih zavez in uveljavljenih načel sodelovanja v mednarodnih institucijah; poudarja, da odločitev ruskih oblasti, da misije OVSE/ODIHR za opazovanje volitev ne povabijo k opazovanju volitev, kaže, da želijo volivcem odreči nepristransko in neodvisno oceno volitev;
  5. poziva države članice Evropske unije in mednarodno skupnost, naj izida ruskih predsedniških volitev ne priznajo kot legitimnega, saj so potekale na nezakonito zasedenih ozemljih Ukrajine in tudi znotraj Rusije niso bile ne svobodne ne poštene, niso izpolnjevale osnovnih mednarodnih volilnih standardov in jim je zato primanjkovalo demokratične legitimnosti, ter poziva, naj se odnosi s Putinom omejijo zgolj na vprašanja, ki so potrebna za mir v regiji, pa tudi za humanitarne namene in namene človekovih pravic, na primer izmenjave zapornikov, vrnitev izgnanih otrok v Ukrajino ali poziv k izpustitvi političnih zapornikov;
  6. pozdravlja pogum tisočev prebivalcev Rusije, ki protestirajo proti Putinovemu režimu in želijo svojo državo preoblikovati v demokracijo, tudi z dejanji upora med tako imenovanimi volitvami, kot so protesti, v okviru katerih so v nedeljo, 17. marca 2024,

opolodne protestniki preplavili volišča v Rusiji in tujini;

7. ponovno poudarja, da kremeljski režim in Vladimir Putin osebno nosita kazensko in politično odgovornost za smrt svojega najvidnejšega nasprotnika Alekseja Navalnega; poziva k mednarodni preiskavi okoliščin njegove smrti, da bodo storilci odgovarjali za svoja dejanja;
8. še naprej poziva k takojšnji in brezpogojni izpustitvi in izplačilu odškodnine vsem političnim zapornikom, vključno z Vladimirjem Kara-Murzo, Olegom Orlovom, Aleksejem Gorinovom, Aleksandro Skočilenko, Dmitrijem Ivanovom, Joanom Kurmojarovom, Viktorjo Petrovo, Marijo Ponomarenko, Dmitrijem Talantovom, Jurijem Dmitrijevom, Lilijo Čaniševo, Ksenijo Fadejevo, Ivanom Safronovom, Ilijo Jašinom, nepravilno zaprtimi novinarji, tudi Alsu Kurmaševu in Evanom Gershkovichem, in njihovimi družinami, k ponovni vzpostavitvi svobode izražanja in združevanja v Rusiji in večjemu mednarodnemu nadzoru in spremljanju kršitev človekovih pravic v Rusiji;
9. poziva ruske oblasti, naj političnim zapornikom v kritičnem zdravstvenem stanju, zlasti Vladimirju Kara-Murzi, zagotovijo takojšen dostop do celovite zdravstvene oskrbe; opozarja Rusijo, naj spoštuje svoje mednarodne obveznosti glede pravic zapornikov;
10. poziva ruske oblasti, naj konzularnim uradnikom omogočijo dostop do zapornikov z dvojnimi državljanstvom;
11. ponovno poudarja, da bi morala biti EU popolnoma solidarna z rusko civilno družbo, ki se je zavezala splošnim demokratičnim vrednotam in zavrnila imperializem, ter uporabiti evropski sistem sankcij za kršitve človekovih pravic za kaznovanje kršiteljev človekovih pravic; obsoja stopnjevanje kršitev človekovih pravic s strani kremeljskega režima in nenehno zatiranje vladnih kritikov, zagovornikov človekovih pravic, protivojnih aktivistov, neodvisnih novinarjev, pravnikov in zgodovinarjev, ki preiskujejo sovjetska hudodelstva, kot tudi vse večje zatiranje aktivistov LGBTIQ;
12. poziva EU in njene države članice, naj sodelujejo z mednarodnimi partnerji in organizacijami, da bi zagotovile podporo političnim zapornikom, zlasti zdravstveno in pravno pomoč, ki jim je omejena ali se jim odreka, ter naj poiščejo načine za njihovo izpustitev; ponovno poziva diplomatska predstavništva EU in njenih držav članic, naj še naprej pozorno spremljajo sodne postopke proti članom ruske politične opozicije in razmere, v katerih so zaprti; poziva EU in njene države članice, naj še naprej ozaveščajo o poslabšanju razmer na področju človekovih pravic v Rusiji in pritiskajo na rusko vlado, naj spoštuje svoje mednarodne obveznosti;
13. poziva EU in njene države članice, naj še naprej dejavno podpirajo organizacije civilne družbe, neodvisne medije in zagovornike človekovih pravic; poziva EU in njene države članice, naj dejavno sodelujejo z rusko demokratično opozicijo, ki nasprotuje ruski vojaški agresiji proti Ukrajini, in ji nudijo podporo;
14. poziva države članice, naj ruskim oporečnikom, tudi pravnikom, ki jim grozi politični pregon, zagotovijo humanitarne vizume in drugo podporo; ponovno poziva, naj se uvede sistem vizumov za večkratni vstop na ravni EU za zagovornike človekovih pravic in politično preganjane posameznike ter naj se uporabi že obstoječa prožnost za odpravo vrzeli v zakonodaji, kot je predlagala Agencija Evropske unije za temeljne pravice v

svojem poročilu iz leta 2023 z naslovom *Protecting Human Rights Defenders at Risk: EU entry, stay and support* (Zaščita ogroženih zagovornikov človekovih pravic: vstop v EU, prebivanje in podpora); v zvezi s tem poudarja, da lahko ti programi zajemajo tudi opozicijske voditelje, aktiviste civilne družbe in politično preganjane osebe nasploh;

15. poziva institucije EU in države članice, naj se pripravijo na to, da bosta Rusija in Belorusija morda prenehali izdajati potne liste na svojih konzulatih. V tem primeru bodo morale EU in vse njene države članice priznati dejansko apatridnost in tem osebam izdati potne listine, kot je določeno v členu 28 Konvencije OZN o statusu oseb brez državljanstva;
16. poziva k poenostavitvi postopkov za ruske disidente v EU pri registraciji organizacij in subjektov, odpiranju bančnih računov in opravljanju drugih upravnih obveznosti, da bi jim omogočili nadaljevanje dela v izgnanstvu;
17. obžaluje dejstvo, da se je predsednik madžarske vlade Viktor Orbán odločil, da bo odstopil od stališča EU in čestital Vladimirju Putinu za njegovo zrežirano ponovno izvolitev;
18. izraža podporo delu posebne poročevalke OZN o razmerah na področju človekovih pravic v Ruski federaciji Marijane Kacarove in poziva države članice, naj zagotovijo, da ji bo Svet OZN za človekove pravice leta 2024 ponovno podaljšal mandat;
19. ponovno izraža neomajno solidarnost z ukrajinskim narodom ter podpira neodvisnost, suverenost in ozemeljsko nedotakljivost Ukrajine v okviru njenih mednarodno priznanih meja; ponovno obsoja rusko vojaško agresijo proti Ukrajini in zahteva, naj Rusija in njene zavezniške sile prenehajo z vsemi vojaškimi operacijami zoper stanovanjska območja in civilno infrastrukturo, umaknejo vse vojaške enote s celotnega mednarodno priznanega ozemlja Ukrajine, končajo prisilne deportacije ukrajinskih civilistov, izpustijo vse pridržane Ukrajince, zlasti otroke, ter trajno prenehajo kršiti ali ogroziti suverenost, neodvisnost in ozemeljsko celovitost Ukrajine;
20. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, podpredsedniku Komisije/visokemu predstavniku Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, vladam in parlamentom držav članic, Svetu Evrope, Organizaciji za varnost in sodelovanje v Evropi ter ruskim oblastem.